

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

2-'96

"We hebben altijd lol gehad". Deze uitspraak komt geregeld voor in het verhaal van Jan Boden (76). In Leonardushof vertelt hij over zijn leven, zijn jeugd en het werken op de boerderij in de Zurenhoek. Daar kenden ze veel armoede maar door hard te werken en van alles aan te pakken, hebben ze het gered.

Jan Boden werd geboren op 13 december 1919 in de Zurenhoek op nr. B139. Tegenwoordig is dit Zoomvlietweg 61, de boerderij staat er nog. Jan was het tweede kind uit het huwelijk van Christ Boden uit Zoomvliet en Kaat de Groot uit Steenberg. Hoe zijn ouders elkaar hebben leren kennen, weet Jan niet, maar zijn vader, de oudste uit een gezin van zeven kinderen, was al jong in het bezit van een motor. Wellicht ging hij daarmee naar de Steenbergse kermis en ontmoette daar zijn vrouw. Over zijn ouders vertelt Jan:

"Mijn vader was een gemoedelijk, meegaand mens, maar hij hield niet van flauwekul. En de kinderen moesten wel luisteren. En ons moeder was nog beter als Onze Lieve Vrouw. Heel zachtmoedig en wilde van niemand kwaad weten, ze hielp iedereen."

In dertien jaar tijd werden elf kinderen geboren. Na vijf jongens, Theo, Jan, Piet, Leo en Kees kwam een meisje Jaan. Daarna werden er weer twee jongens geboren Tiest en Frans. Daarna weer een meisje Cor. Weer later kwam Marieke die maar twee dagen oud werd. Marie sloot de rij in 1931.

Café

"Zowaar een groot gezin en we stikten van de armoede", zegt Jan. De schrale heidegrond bracht niet veel op. Zoals in die tijd wel meer

Een schooffoto rond 1928. Hier staan de drie oudste jongens van het gezin Boden-De Groot. Van links naar rechts: Leo, Piet, Jan en Theo Boden. (Foto collectie Jan Boden-Wouwse Plantage).

gebruikelijk was, hadden ze er de eerste jaren een klein café bij in de voorkamer. Jan weet zich nog vaag de flessen limonade te herinneren met een soort glazen knikker als sluiting. Veel drank zullen ze daar wel niet verkocht hebben. De buurtschap bestond uit een boerderijtje of vijf die allemaal een paar honderd meter uit elkaar stonden.

"Als het Zurenhoekse kermis was, die twee dagen duurde, huurde vader een orgel van Jan Geers uit Bergen op Zoom. Die Geers ging met zijn orgels alle kermissen af. Het orgel werd voor het huis gezet en met de hand gedraaid."

Slapen op zolder

De kinderen begonnen hun leven in het opkamentje waar de ouders in de bedstee sliepen. Na drie kinderen werd het te vol en de ouders gingen in de voorkamer slapen. Het café werd opgedoekt. De inmiddels vijf jongens sliepen toen in de bedstee overdwars (die was 120 bij 180 cm groot!).

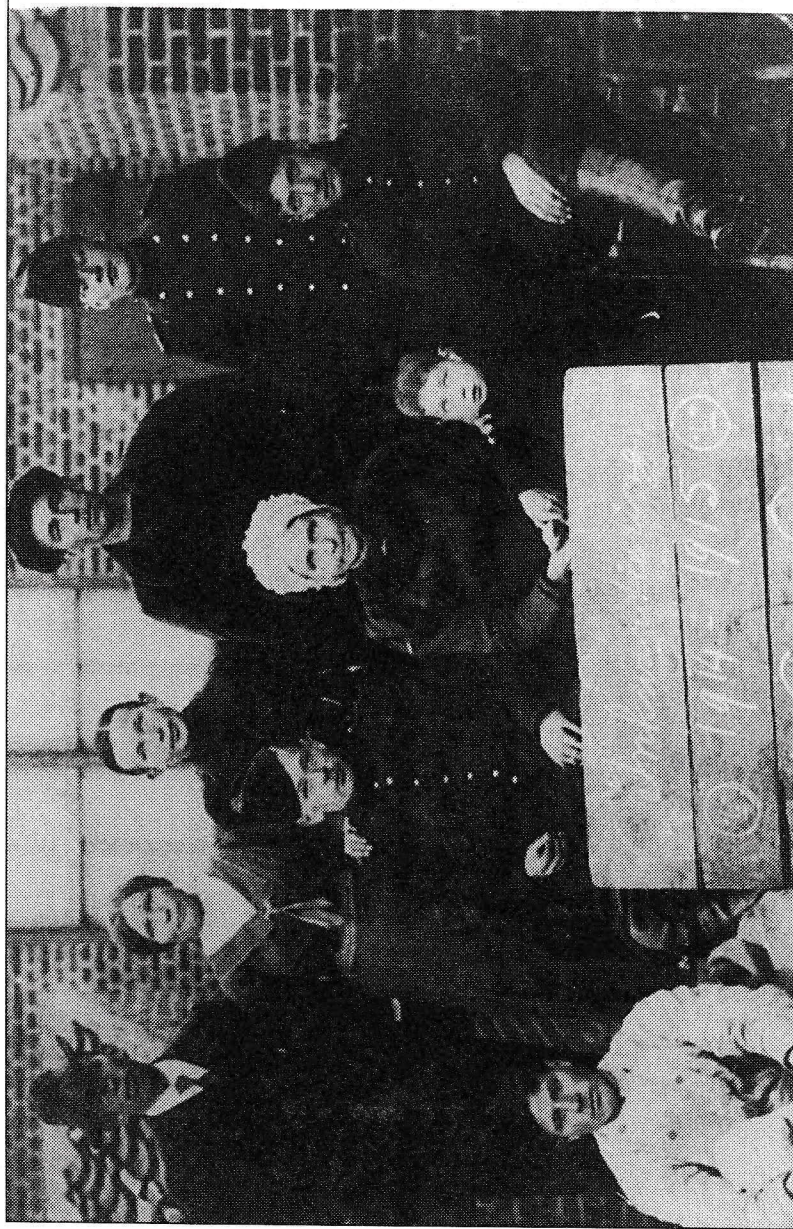
Weer enkele kinderen later, verhuisden de grote jongens naar de zolder. Het was een open zolder met dakpannen waardoor je naar buiten kon kijken. Het matras bestond uit eerst een laag stro op de planken en dan beddezakken gevuld met haverkaf. Ook de kussens werden hiermee gevuld. In de herfst met het dorsen werd het mooiste kaf bewaard voor de bedden. De rest was voer voor de koeien. Zo-doende hadden ze elk jaar een fris gevulde matras.

Er waren maar twee dekens maar moeder zorgde er wel voor dat de jongens het niet koud hadden. Met oude jassen werden ze 's avonds lekker warm door haar ingestopt. Maar als het 's winters sneeuwde, lag er 's morgens wel een laagje sneeuw op het bed.

Ondanks de armoede hadden ze toch dolle pret samen op zolder. Soms hadden ze gezelschap van muisjes.

Een foto gemaakt tijdens Wouwse kermis. Voor het eerst mocht Jan Boden met zijn schoolkameraden op zeventienjarige leeftijd gaan dansen in de zaal van café "In den veehandel" bij Jan Gerritsen aan de Wouwse Markt. Van links naar rechts: Piet Boden, Jan van Eekeren, Hendrik Jacobs en Jan Boden. (Foto collectie Jan Boden - Wouwse Plantage).

De grootmoeder van Jan, de weduwe Anna Adriana de Groot-Hoendervangers uit Steenberg en enkele familieleden en Nederlandse soldaten, die tijdens de mobilisatie van 1914-1918 bij haar ingekwartierd waren. (Foto collectie Jan Bodin - Wouwse Plantage).

"Als er dan één in het kopkussen zat, werd de muis in het donker -want er was geen licht op zolder- doodgeknepen en 's morgens afgevoerd", vertelt Jan.

Huishouden

Kleding was gezamenlijk bezit. De oudste, Theo, had samen met Jan een pak en een paar schoenen waarmee ze 's zondags om de beurt naar de kerk gingen. De één ging naar de vroegmis, de ander naar de hoogmis. *"Toch",* zegt Jan, *"hebben we nooit voor schandaal gelopen."* Vanaf dat de kinderen twee jaar waren, kregen ze brood met suiker dat gesopt werd in de koffie. En af en toe een half ei. Jan weet nog wanneer hij voor het eerst een heel ei kreeg, omdat hij zo goed gewerkt had. Dat was toen hij, zeven jaar oud, vader had geholpen met het kunstmest strooien.

Soms liepen de kippen naar binnen als men zat te eten. Met zo'n groot gezin liet er weleens iemand een deur openstaan. De kippen pikten dan op tafel de broodkrumels weg tussen de spleten van de planken. Weggejaagd, vlogen ze tegen de gordijnen en lieten een poepje vallen. Dat verwijderde moeder dan weer met de schoteldoek. Een tafereel à la Jan Steen zal dat geweest zijn.

Werken op de boerderij

De boerderij waar Jan Boden opgroeide, was in 1912 gebouwd door zijn grootvader. Die was in de Zurenhoek begonnen met het ontginnen van de hei. Voor de kale heidegrond was de eigen mest van het vee onvoldoende. Het mestprobleem werd opgelost door bij de burgers in Bergen op Zoom de beerputten te legen. Jan was veertien jaar, toen hij met paard en kar naar Bergen trok. Op die kar stond een kist van 600 liter, een zogenaamde beerkist. Deze mest was gratis: men was blij er vanaf te zijn. Hij mocht echter pas na acht uur 's avonds opgehaald worden vanwege de stank. Terug naar huis rijden duurde twee uur, dus dat werd laat.

Verder haalden ze op de suikerfabriek in Roosendaal schuimaarde (afval van de suikerbieten). Dat gebeurde tijdens en na de campagne

De zoon van Jan Boden, Christ, houdt een oogje in het zeil op de etende honden. Rechts grootmoeder Anna Catharina Boden-de Groot. Links de kippen die af en toe zelfs naar binnen kwamen om een kruimeltje mee te pikken. (Foto collectie Jan Boden - Wouwse Plantage).

zolang de voorraad strekte. Al jong werden de kinderen ingeschakeld bij het werk op boerderij en akker. De kleinsten hielpen al met dingen als aardappels poten. Voordat de grotere jongens 's morgens te voet naar school gingen (3 à 4 km lopen), hielpen ze eerst samen de koeien melken en de stal uitmesten. Jan vertelt dat ze een keer vader hielpen op het land. Vader maakte even een praatje met een andere boer, waardoor de ploeg even stil stond. Jan pakte toen de ploeg. Hij ploegde zo goed dat hij de andere dag niet naar school hoefde. Jan kon goed met paarden omgaan en is thuis altijd rijknecht geweest. Praat Jan niet van kinderarbeid: *"We hebben altijd veel lol gehad",* zegt hij, *"en je deed het gewoon."*

Toen het gezin groeide, kwam er ook een meid en een knecht op de boerderij. Het eerste meisje voor dag en nacht was Nelie Timmermans. Later kwam Marie Rombouts. Andries Geers was toen knecht bij hun. Die twee konden het samen goed vinden want vertelt Jan: "ze zijn later bij ons uitgetrouwd." Er kwam ook af en toe een naaister om kleren te herstellen. Moeder Boden was daar niet zo handig in en ze had het met haar grote gezin toch al druk genoeg. Als het nodig was, hielp ze mee op de boerderij en op het land.

School

Op de plaats waar nu 'De Spil' staat, was vroeger de kleuterschool. In de jaren twintig en dertig zwaaide juffrouw Goderie er de scepter (Thans mevrouw van Loenhout, de weduwe van de koster). Bij juffrouw Goderie, die even voorbij de kerk woonde, hadden ze een winkeltje waar je van alles kon kopen, onder meer klompen. Haar vader was kleermaker en haar knippen deed hij er ook bij om aan de kost te komen.

Op de 'grote school' had de oude Jan Coremans, vader van een echte onderwijsfamilie, de leiding. Twee zonen en twee dochters werkten in het onderwijs. Jan herinnert zich ook nog een juffrouw Hectors.

De kinderen Boden gingen te voet naar school, zo'n drie à vier kilometer door de bossen. Als Theo naar de 'grote school' ging, nam hij Jan mee naar de kleuterschool. Toen Theo een keer ziek was, moest Jan, een manneke van vier jaar, alleen naar school. Dat zag hij niet zo zitten

Jan Boden met links Marie en rechts Cor, zijn zussen die twaalf en tien jaar jonger waren dan hij. (Foto collectie Jan Boden - Wouwse Plantage)

en na een paar honderd meter kwam hij weer naar huis, maar dat werd daar niet op prijs gesteld. Jan weet dat nog als de dag van gisteren. Vader bracht hem met een gartje (een takje) weer een eind op weg.

Als het 's zomers erg warm was, brachten vader of moeder 's middags boterhammen, soms met verse aardbeien. Die aten ze dan in de middagpauze op in het bos of op de hei.

Zo kwamen alle kinderen Boden aan de beurt om naar school te gaan. In het laatste jaar ging Jan op een oude fiets naar school. De eerste nieuwe kreeg hij toen hij zestien werd maar dat is weer een ander verhaal. Broer Tiest, zes jaar jonger, moest bij Jan achterop. Nu was Tiest een beste jongen, maar hij had een bloedhekel aan school. Jan heeft het geweten. Uit het zicht van thuis maakte hij het Jan lastig. Tiest werd zachtzinnig of hardhandig tot de orde geroepen. Daardoor kwamen ze geregeld te laat op school. Dan zei de meester: *"Kon je hem weer niet mee krijgen? Ge doet oe best wel!"*

Rekenen uit het hoofd kon Jan als de beste en dat is hem later goed van pas gekomen. Ook was hij goed in plaatsnamen uit het hoofd leren. Ze maakten er een spelletje van wie de meeste op kon noemen. Nu nog dreunt hij feilloos rijen plaatsnamen op in binnen- en buitenland.

Op drie december 1932 werd Jan dertien jaar. Aan het begin van het nieuwe schooljaar, op 1 april 1933, ging hij van school. Toen begon zijn werkzame leven waarin hij van alles heeft aangepakt.

Smokkelen

"In de dertiger jaren (de crisisjaren) wisten onze ouders van geen hout pijlen te maken", vertelt Jan, "zo'n armoe. Om een paar centjes bij te verdienen, smokkelden de mensen onder meer suiker en margarine die in België veel goedkoper was. Zo was de prijs van een kilo suiker daar twintig cent, in Nederland veertig cent dus dat scheelde nogal wat. Vanuit België mocht men één kilo vrij meenemen. Hele groepen mensen gingen zo op de fiets naar Kalmthout en namen telkens één kilo suiker mee."

Jan Boden traint hier als amateur in de polders rond Woensdrecht. Let vooral op zijn kleding. Bij gebrek aan iets beters fungeert een lange onderbroek als coureursbroek. Ook de sokhouders dragen bij tot een elegant plaatje. (Foto collectie Jan Boden-Wouwse Plantage).

4

De kinderen Boden, toen zeven à acht jaar oud gingen wel vier tot vijf keer per dag op en neer. Het was maar vier km naar Kalmthoutsehoek. Later mocht men nog maar een half pond meenemen. Toen was de tijd rijp voor het echte smokkelwerk. Lopend over de bospaadjes langs weilanden, over smalle en brede sloten. Ze kenden het bos als hun broekzak. Ze vervoerden tien kilo suiker elk, vijf kilo voor en vijf kilo achter op hun rug. Samen met zijn oudste broer Theo, die toen twaalf jaar was, ging Jan voor het eerst mee. Direct uit school, dat scheelde weer kilometers. Vader stond dan op de terugweg ergens op wacht. Als ze thuis kwamen, werd de suiker voor vijfendertig cent weer uitgevent tot in Bergen op Zoom en Steenbergen toe. Op een avond hadden ze ieder f 1,50 verdiend. Zo smokkelden ze ook margarine. Theo twee dozen van zes kilo terwijl Jan tien kilo suiker vervoerde.

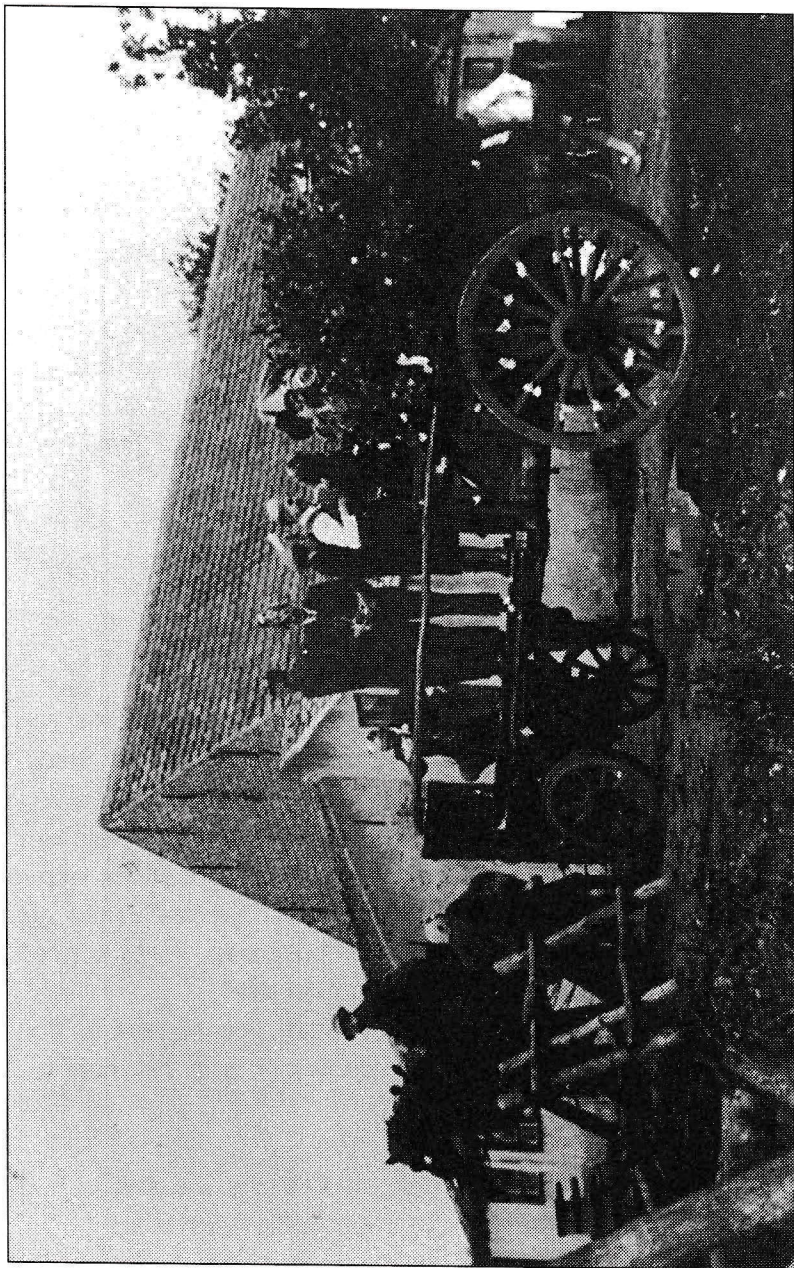
Ze smokkelden ook schoenen. Op kousenvoeten gingen ze naar Van Gool die in Kalmthout een schoenwinkeltje dreef. Met nieuwe schoenen aan gingen ze terug naar huis.

Betrapt

De Bodens waren echte smokkelbazen. Ze hadden een paar mensen die voor hen "droegen". Vader Boden stond bekend als de Smokkelkoning. Ze hebben hem nooit betrapt, maar hij werd toch veroordeeld tot twee jaar werkkamp. Jan is nooit gepakt maar broer Theo wel. Hij zat een jaar in kamp Ommen. Vader zat daar eerst ook. Ze waren daar samen. Toen ging vader op transport naar Duitsland. Theo gaf hem nog zijn dagrantsoen brood mee voor onderweg. Wegens goed gedrag kreeg vader twee maanden korting op zijn straf.

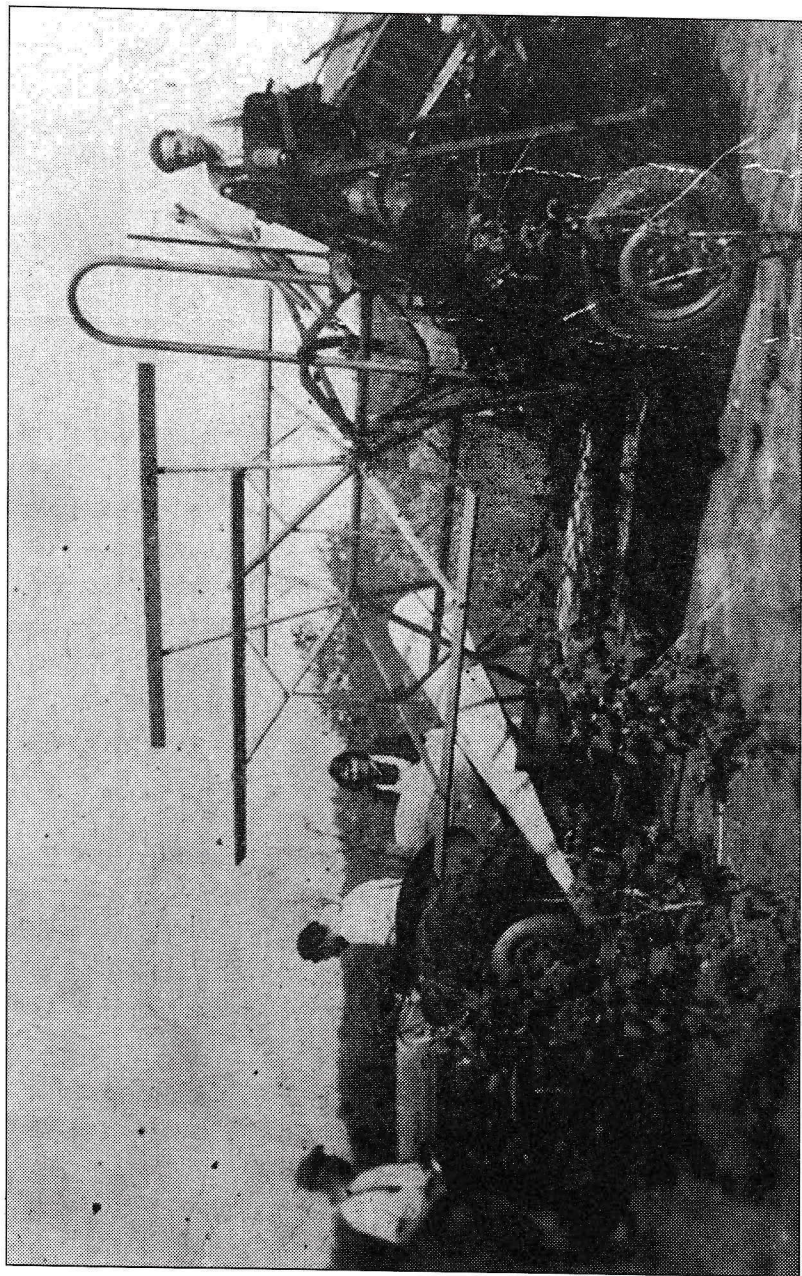
Jan vertelt dat ze twaalf jaar gesmokkeld hebben: voor, tijdens en ook nog na de oorlog. In de oorlog kwamen de Belgen weer hier naar toe om bij Boden voedsel te halen.

"Het was dan thuis erg gezellig met al die mensen, borreltje er bij. Doordat we met smokkelen guldentjes verdienden, hoefden ze thuis geen honger te lijden."

De zilveren bruiloft van Christ Bodin en zijn vrouw Anna de Groot werd op de boerderij gevierd. Op de foto is het vertrek van het feestvierend gezelschap vanaf de boerderij te zien. Hier werd een z.g. boerentrein voor gebruik. Op het feest waren ook familieleden uit Limburg. Met de boerentrein gingen ze naar hotel Dekkers [tegenover steenfabriek Wouwse Plantage] waar een borreltje werd gedronken.

(Foto collectie Jan Bodin - Wouwse Plantage).

Jan Bodén met zijn eerste tractor met daarachter een maaimachine. Broer Piet zit achter op de maaimachine en vader en moeder Bodén bekijken vol trots de nieuwe aanwinst. (Foto collectie Jan Bodén - Wouwse Plantage).

Boerderij

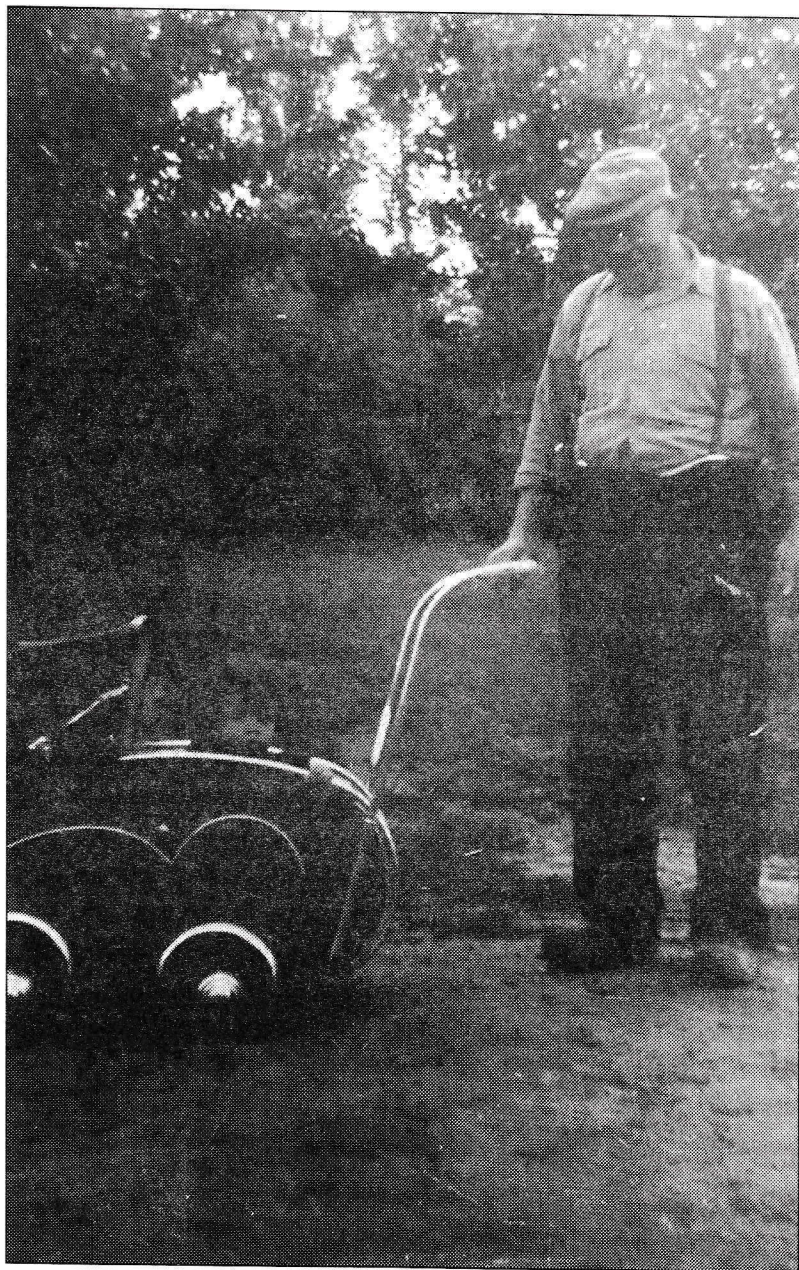
Andere verdiensten haalden ze uit de veestapel. Die bestond uit een paard (later twee paarden), vijf of zes melkkoeien en wat kleinvee, zo'n honderd kippen en ongeveer tien varkens voor de slacht en verkoop. Maar soms waren er wel twintig tot dertig varkens die zijn vader als biggen van zes weken kocht om vet te mesten.

Met de eieren (zo'n honderd tot tweehonderd per week) in een korf met stro achter op de fiets, ging moeder in Bergen op Zoom naar de weekmarkt. Er waren natuurlijk wel eens kneusjes. De eieren kosten toen twee cent per stuk. Op één dag bracht ze zo een paar gulden mee terug.

Jan vertelt hoe zijn vader eens twintig biggen kocht voor twintig gulden per stuk. Toen ze vetgemest waren, brachten ze maar achttien cent per kilo op. Ze lieten de varkens slachten door de huisslachter en maakten er zelf worst en zult van. In pakketjes van een kilo begonnen ze het uit huis te verkopen. De jongens gingen met een boekje langs de deur om bij familie en goede kennissen de bestellingen op te nemen. Dat deden ze ook in Wouw en Bergen op Zoom. De kinderen hielpen thuis ook mee met worst maken en dergelijke. De eerste varkens werden in november geslacht. Als het laatste varken aan de beurt was, woog dat inmiddels wel tweehonderd kilo. Zo kwamen ze bij Boden de winter door.

De Bodens pakten alles aan waarmee geld verdiend kon worden. Zo hebben ze net voor de oorlog begon, in 1939, in een week tijd een schip volgeladen met circa honderd ton bomen uit het bos bij Weltevreden. Met twee paarden en wagens reden ze vier keer per dag op en neer naar de haven van Bergen op Zoom. Met zeven à acht mensen werd de klus geklaard en honderd gulden verdiend.

Jan vertelt nog een voorval op de vuilnisbelt aan de Boerenweg om te illustreren hoe arm ze het hadden. Bij de steenfabriek van Wezenbeek werd een 'put' volgestort. De koekjesfabriek Baartmans stortte daar een keer honderden dozen met koekjes. Met paard en wagen werden de dozen opgehaald en aan de varkens gevoerd. Die gingen er niet aan

De vader van Jan Boden, Christ met in de kinderwagen een van zijn kleindochters. Let op de wel zeer fraaie kinderwagen zoals die kort na de Tweede Wereldoorlog in gebruik was. (Foto collectie J.Boden-Wouwse Plantage).

dood. Ook gaven ze aan deze en gene koekjes weg want ze waren lekker. *"We waren zo arm, we riskeerden het"*, zegt Jan.

In 1938 heeft Jan nog een tijd op een boerderij in Duitsland gewerkt. Zo moest hij op een keer met paard en wagen kunstmest gaan strooien en de boer gaf hem een z.g. paardenbril mee. Die diende om de ogen van het paard te beschermen tegen het kunstmeststof. Wist Jan veel, hij dacht dat de bril voor hem was. Met veel improvisatie kreeg hij het ding op zijn hoofd al viel de bril wat groot uit. Bij thuiskomst sprak de boer: "Johan was had du den gemak". En zo leerde Jan en hadden ze achteraf veel plezier.

Na de oorlog

Jan was in 1941 op 21-jarige leeftijd getrouwd met Jans de Mooy, een buurmeisje. Ze trouwden bij zijn schoonouders in, die zo'n honderdvijftig meter verder woonden en kregen er het voorkamertje. Op 10 november werd daar zoon Christ geboren die naar zijn grootvader werd genoemd. In maart 1943 kwam er een tweede zoon die ze Piet noemden. Jan werkte toen bij zijn vader op de boerderij. Al tijdens de oorlog ging het jonge gezin terug naar de boerderij van de Bodens. Ze sliepen allemaal op de open zolder tussen het graan. Ook de kinderledikantjes stonden daar.

Later, toen zijn schoonvader een baan in Bergen op Zoom kreeg en daarnaar toe verhuisde, ging Jan met zijn gezin terug naar het huis van De Mooy. Vader had na de oorlog als derde in Wouwse Plantage een tractor en ploeg gekocht, een 22 pk. Voor die tijd een flinke, later was een 35 pk heel gewoon. Jan was met zijn vader overeen gekomen, dat hij de ploeg en de tractor mocht lenen voor zijn loonbedrijf. Als tegenprestatie zou Jan op de boerderij alle tractorwerkzaamheden van zijn vader overnemen. Zo begon Jan zijn loonbedrijf.

Ondertussen kwamen er in het gezin van Jan en Jans nog drie kinderen bij. Op 11 januari 1945 werd het enige meisje Corry geboren. Theo kwam op 15 november 1947 en Kees sloot de rij op 10 oktober 1951. Na een aantal jaren ging het in het loonbedrijf minder goed, er kwam teveel concurrentie. Begin zestiger jaren ging Jan failliet. Hij is daarna

Moeder Boden-De Groot en haar zus Marie schillen de aardappelen. Marie de Groot woonde in Limburg en kwam soms een paar weken helpen als het erg druk was. (Foto collectie Jan Boden - Wouwse Plantage).

nog arbeider geweest op de suikerfabriek en hij werkte in het bos. Hij pakte alles aan. In 1969 kocht hij een café aan de Dubbelstraat midden in Bergen op Zoom en verhuisde daar naar toe. *"Na een paar jaar kreeg mijn vrouw kanker en was het afziet"*, vertelt Jan. Dat duurde twee jaar. Toen overleed zij, vijfenvestig jaar oud.

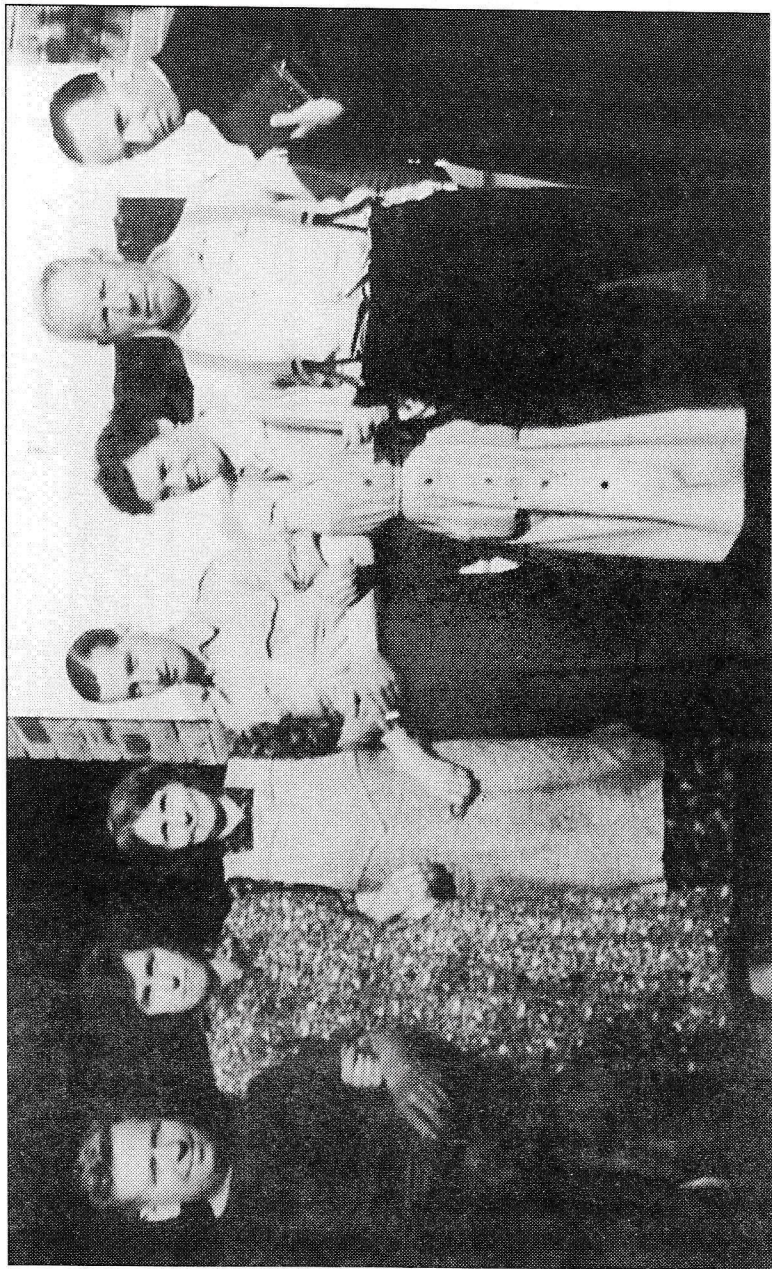
Pension

Bij Bruynzeel waren in die jaren Turken komen werken en die zochten natuurlijk onderdak. Jan vertimmerde zijn café en maakte kamertjes. Hij kreeg dertig Turken in pension. Hij had een contract met Bruynzeel afgesloten en zorgde dat de boel opgeruimd en verschoond werd. De was ging naar de wasserij. Warme maaltijden verzorgde Bruynzeel. Hij verhuisde zelf naar een ander huis. Na een half jaar kwamen er nog tachtig Turken bij. Die bracht hij onder in een klooster op Nieuw Borgvliet dat Bruynzeel kon huren.

Tegenover dat klooster was nog een bakkerij van Dees Nijpels (de vader van Ed). Die bakkerij werd gekocht en daar konden ook nog twintig Turken in pension. Door de taalproblemen in het begin had hij weinig contact met de mensen. Meestal verliep dit via een tolk die aangesteld was. Door Bruynzeel werd ook geregeld gecontroleerd of alles netjes was. Na een jaar of drie nam het bedrijf zelf het beheer van de pensions over, dat bleek toch voordeliger.

Kantinebaas

Jan kwam weer in Wouwse Plantage terecht waar zijn broers Piet en Kees de camping 'Wouwse Plantage' aan het inrichten waren. Jan startte er met een cafetaria en later met de kantine. De camping draaide goed. Veel mensen van boven de Moerdijk verbleven er met hun caravan. Op zondagmiddag was er dansen met levende muziek. Ook had Jan veel bruiloften en partijen. Ondertussen schreef hij alle busondernemingen aan dat ze bij hem terecht konden voor koffietafels en lunches. En toen hij eenmaal een groot orgel plaatste, dat bij veel mensen in de smaak viel, werd het steeds drukker. En op woensdag-

Op een weiland bij de boerderij bouwde de familie Boden na de oorlog een vakantieverblijf voor groepen. (Huize Tura) Veertig kamertjes met elk twee stapelbedden. Kees Boden had de leiding en moeder Boden kookte en de zussen hielpen. Deze foto werd genomen van de leiding van een Franse padvindergroep met enkele leden van de familie Boden. Van links naar rechts: een onbekende Fransman, Jaan Boden, moeder Anna Boden-De Groot, Piet Jonkers die een beetje frans kon praten en af en toe hielp, een Frans meisje, vader Christ Boden en een Franse geestelijke. (Foto collectie Jan Boden - Wouwse Plantage).

Jans Boden-De Mooy danst met haar zwager Jan Hultermans. Jan Hultermans is in Wouwse Plantage beslist ook geen onbekende. (Foto collectie Jan Boden - Wouwse Plantage).

middag was er bejaardenbal. Het was er dan bom, bomvol. Ze kwamen handen tekort.

Een jaar na het overlijden van zijn vrouw Jans probeerde Jan via een advertentie weer aan een vrouw te komen. Hij vermeldde daarin dat hij een zaak had. Hij kreeg zevenendertig brieven en het lezen ervan gaf de nodige lol, vertelt hij.

"Ze wilden allemaal graag uitgaan en op vakantie, over werken schreven ze niets."

Toch is hij zo aan tante Nel gekomen met wie hij vijftien jaar samenwoonde. Ze gingen samen op de Schouwenbaan wonen. Op 62-jarige leeftijd trok Jan zich terug uit de kantine. Helaas stierf tante Nel na twee jaar aan kanker. Hij heeft nog twaalf jaar alleen gewoond met gezins-hulp. Ondertussen begon de ziekte van Parkinson op te spelen. Voordat hij in 1994 in Leonardushof kwam wonen, lag hij zes à zeven weken in het ziekenhuis. Terug naar huis kon niet meer.

Doorgaan

Het bejaardenhuis zag hij eerst helemaal niet zitten. En nu in 1996? *"Hij kan het nergens beter hebben"*, vertelt hij. Hij heeft goed contact met iedereen. Die vaardigheid heeft hij in zijn laatste beroepen wel geleerd. Zittend voor het raam kijkt hij uit op de voortuin van Leonardushof met veel groen dat hem herinnert aan Wouwse Plantage. Nu (januari 1996) geniet hij van de talrijke vogeltjes die afkomen op het voer dat hij strooit. Zo is er ook een merel met een wit gespikkelde kop, iets heel bijzonders. Volgens Jan is die merel al zo'n vijf jaar rond Leonardushof te vinden, zo heeft hij gehoord. Ondanks zijn ziekte die hem veel pijn bezorgt, geeft Jan het niet op. "Doorgaan", zegt hij. Hij doet aan alle activiteiten mee en gaat nog graag uit. *"Eén telefoontje en ze komen me halen"*, zegt hij. Jan Boden redt het wel daar in Wouw! Alleen wil hij nog graag heel veel meer vertellen over zijn veelbewogen leven. En we spreken af dat er nog eens een vervolg komt.

Zowaar, Jan Boden is nog lang niet uitverteld !!

Natuurmensen

Ze leefden daar in de Zurenhoek echt met de natuur. Als ze op het land waren, zagen ze aan de stand van de zon hoe laat het was. Eén gestrekte arm met 4 vingers telde voor een uur. Als het bijvoorbeeld 2 uur voor zonsondergang was dan waren dat 2 handen boven de horizon. In de almanak en de dagkalender stond hoe laat de zon op en onderging. Ook kenden ze de avondster, de planeet Venus, die laag boven de horizon stond. Op de maan zagen ze een vrouwke met een bussel hout.

Wouw, juni 1996

ANNIE SENHORST-SEGRS

Bij de foto op bladzijde 26:

Een schoolfoto gemaakt rond 1930 bij de school in Wouwse Plantage.

Onderste rij v.l.n.r. Rikus van Dorst (?), Toon Mangelaars (?), N.N., Dina Konings, Lena Kerstens, Louis Uitdewillegen, Jan Uitdewillegen, Jan Kerstens, Janus Mangelaars, Petrus Kerstens en Johan Boden.

Tweede rij: Jan van Eekelen, Dina Koolen, Marie Nelen, Dien Mangelaars, Marie Uitdewillegen (?), Pieta Maas (?), N.N., To van Meer, N.N., Jan Elst.

Derde rij: Kees Buysen, Jan Boden, Frans Verbraak, Merijntje Huyps, Christ van Meel, George van den Boom, N.N., Kees Kerstens, Janus Raaymakers, Piet van Dorst, Adriaan van Dorst, Jan Nelen, Giel Jonkers en Cor Konings.

Bovenste rij v.l.n.r. Meester Stan Verbraak, Sjaak van Luyk, Piet Boden, Jans Palings, Jo Stok, Naantje Krens, Dora Raaymakers (?), Jaan Elst, N.N., Cor van Luyk. (Foto collectie Jan Boden-Wouwse Plantage).

Johanna Adriana de Mooy (Jans), geboren op 15 februari 1923. Zij was de vrouw van Jan Bodén. Ze overleed op 19 juni 1968 te Bergen op Zoom. (Foto collectie Jan Bodén - Wouwse Plantage.)

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

